

วารสารวิชาการ อุตสาหกรรมศึกษา

URL : <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jindedu/issue/archive>

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557

JOURNAL OF INDUSTRIAL EDUCATION

FACULTY OF EDUCATION, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY Volume 8 No. 2 July – December 2014

คุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงานในนิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์

จังหวัดฉะเชิงเทรา

Quality of Working Life of Labor Force in Well Grow Industrial Estate,

Chachoengsao Province

วิวรรณี วรศาสตร์, ทองโรจน์ อ่อนจันทร์, ไชแสง รักวานิช

Wiwanthanee Worrasart , Thongroj Aonchan , Khaisang Rukvanich

คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

119 ถนนสุขุมวิท ศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20230

Faculty of Economics at Si Racha, Kasetsart University Si Racha Campus

199 Sukhumvit Road, Sri Racha Chonburi 20230

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้ 1) เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของแรงงานในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงานในนิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงานในนิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ จังหวัดฉะเชิงเทรา การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยด้วยแบบจำลองโลจิสติก (Logit Model) ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีสถานภาพโสดและสมรสใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่ไม่มีบุตร อาศัยอยู่กับคู่สมรส กลุ่มตัวอย่างรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในบ้านเองและมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย กลุ่มตัวอย่างไม่พึงพอใจในชีวิตตนเอง ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต สุขภาพดี และ ไม่มีโรคประจำตัว ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานหลังจากการปรับค่าจ้างขั้นต่ำ โดยรวมอยู่ใน

วิวรรชนี วรรณศาสตร์, ทองโรจน์ อ่อนจันทร์, ไชแสง รักวานิช
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557 (57-66)

ระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.73 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงาน พบว่า อายุและความเพียงพอของรายได้ มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงาน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตในการทำงาน, แรงงาน, นิคมอุตสาหกรรม

Abstract:

The objectives of this research were 1) to describe the personal characteristics of the labor force who were the samples in Well Grow Industrial Estate, Chachoengsao Province . 2) to investigate the quality of working life of the labor force in Well Grow Industrial Estate, Chachoengsao Province. 3) to analyze the factors influencing the quality of working life of the labor force in Well Grow Industrial Estate, Chachoengsao Province. This study used questionnaire as the tool of data collecting and analyzed by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and logit model. The result of the study found that most of the respondents were male, age between 20-30 years, graduated from high school, single and married, no child, living with their spouse, they had responsibility of their families' expenses, income insufficient with the expense. The respondents were not satisfy with their life, no success in life, they were healthy and free from chronic illness. For their quality of working life, it was found that the respondents were assumes that their quality of life in working were at high level have the average of 0.73. For the factors influencing the quality of working life of the labor force, it was found that age and sufficiency of income were significantly affected to the quality of working life of the labor force.

Keyword: Quality of Working Life, Labor, Industrial Estate

วิวรรณี วรรณศาสตร์, ทองโรจน์ อ่อนจันทร์, ไชแสง รักวานิช
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557 (57-66)

บทนำ

ในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยการผลิตต่างๆ เพื่อให้เกิดผลผลิต แรงงานนับเป็นปัจจัยการผลิตและยังเป็นผู้บริโภคสินค้าและบริการต่างๆ ดังนั้นแรงงานจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ อีกทั้งคนงานยังเป็นเจ้าของแรงงานของตนเอง คนงานแต่ละคนจะเป็นผู้ตัดสินใจในการเสนอขายแรงงาน ซึ่งเป็นแหล่งที่มาสำคัญของรายได้ของตนเอง การดำรงชีวิตของคนงานจึงขึ้นกับค่าจ้างที่จะได้รับ หากค่าจ้างต่ำกว่ามาตรฐาน การครองชีพของคนงานก็จะต่ำไปด้วย

ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศ สร้างสมดุล และความเข้มแข็งอย่างมีประสิทธิภาพให้แก่ระบบเศรษฐกิจมหภาค โดยดำเนินการให้แรงงานมีรายได้เป็นวันละไม่น้อยกว่า 300 บาท อย่างสอดคล้องกับประสิทธิภาพของบุคลากร จึงให้มีการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของทุกจังหวัดเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.50 ของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัด ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2555 โดยมี 7 จังหวัดที่อัตราค่าจ้างขั้นต่ำปรับเป็นวันละ 300 บาท ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ภูเก็ต สมุทรปราการ และสมุทรสาคร ส่วนอีก 70 จังหวัด ปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นวันละ 222 - 273 บาท และให้ปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำใน 70 จังหวัดอีกครั้งเป็นวันละ 300 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 ส่วน 7 จังหวัดที่มีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำวันละ 300 บาท ก็ให้คงไว้ในอัตราเดิม

จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดที่มีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนานจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ชลบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว และจันทบุรี ด้วยลักษณะที่ตั้งของจังหวัดที่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก อีกทั้งยังมีพื้นที่ที่ติดต่อกับหลายจังหวัดโดยเฉพาะมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดชลบุรี ที่เป็นท่าเรือขนส่งสำคัญลำดับต้นๆ ของประเทศ และจากการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 2/2556 ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้มีมติที่

ประชุมให้มีการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์เพื่อรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ส่งผลทำให้จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับความสนใจจากนักลงทุนมากขึ้น

นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ ตั้งอยู่ในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2532 ประกอบด้วยโรงงานที่เปิดดำเนินการแล้ว 144 แห่ง ค่าจ้างขั้นต่ำเดิมของ จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ที่ 193 บาท ปรับมาเป็น 269 บาท และ 300 บาท ตามลำดับ ซึ่งจากการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำดังกล่าวมีผลทำให้ราคาของสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากผู้ผลิตสินค้ามีต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการปรับอัตราค่าจ้าง จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าภายหลังการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำแล้ว จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงานเป็นอย่างไรและมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน

จุดประสงค์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของแรงงานในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงานในนิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงานในนิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ความสำคัญ

เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงาน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแรงงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อหน่วยงาน

วรัวรวรณี วรคาศรร์, ทองรโอรัน อ่อนจันทรร์, ไชแสง รักวานิช
วารสารวิชาการอดสาหกรรมศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557 (57-66)

ขอบเขต

การวิจัยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้ คือ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงาน โดยการศึกษาจากทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ได้แก่แรงงานในนิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่เป็นพนักงานรายวันได้รับเงินค่าจ้างขั้นต่ำวันละ 300 บาท จากการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2556 ผู้ศึกษากำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545: 26) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95กลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384.16 ตัวอย่าง แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และเพื่อง่ายต่อการคำนวณ จึงได้กำหนดขนาดตัวอย่างประชากรจำนวน 400 ตัวอย่าง

ระยะเวลาการดำเนินการ

การวิจัยคั้งนี้ ดำเนินการในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนกันยายน 2556

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

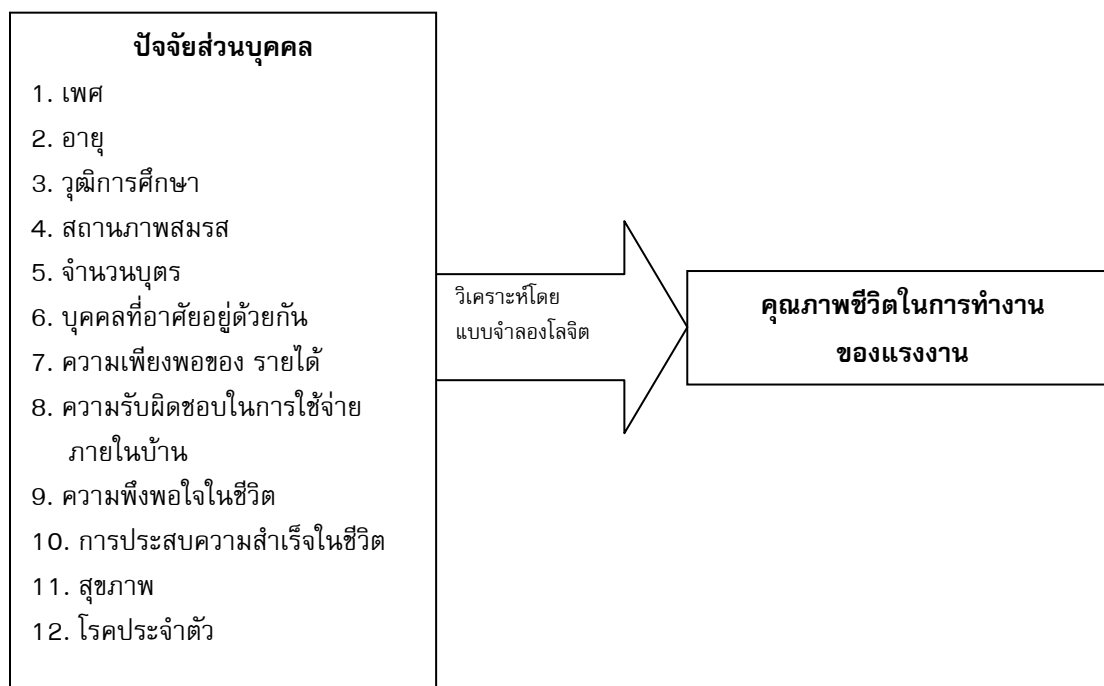
ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย เพศ (SEX), อายุ (AGE), วุฒิการศึกษา (ED), สถานภาพสมรส (MAR), จำนวนบุตร (NUM), บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยกัน (PER), ความเพียงพอของรายได้ (INC), ความรับผิดชอบในการใช้จ่ายภายในบ้าน (PES), ความพึงพอใจในชีวิต (SAT), การประสบความสำเร็จในชีวิต (FUL), สุขภาพ (HEA)และโรคประจำตัว (ILL)

ตัวแปรตาม ประกอบด้วยคุณภาพชีวิตในการทำงาน (QL) จำนวน 8 ด้าน คือ ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมคุณภาพ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการทำงาน ด้านการบูรณาการทางสังคม ด้านสิทธิของพนักงาน ด้านความสมดุลระหว่างหน่วยงานกับชีวิตส่วนตัว และด้านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม

กรอบแนวคิด

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วรัทธนี วรศาสตร์, ทองโรจน์ อ่อนจันทร์, ไชแสง รักวานิช
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557 (57-66)

สมมติฐาน

เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยกัน ความเพียงพอของรายได้ ความรับผิดชอบในการใช้จ่ายภายในบ้าน ความพึงพอใจในชีวิต การประสบความสำเร็จในชีวิต สุขภาพ และโรคประจำตัว มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงาน

ขั้นตอนการดำเนินการ

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ซึ่งจะเน้นเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีความเต็มใจที่จะตอบแบบสอบถาม เพื่อที่จะทำให้ผลการศึกษามีความเชื่อถือได้มากที่สุด จากนั้นจึงแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ต่าง ๆ รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ได้ข้อความครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจะนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างจะนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือสถิติเชิงพรรณนา ใช้การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ซึ่งแบ่งระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง

ค่าเฉลี่ยในช่วง 0.00 – 0.33 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ยในช่วง 0.34 – 0.67 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยในช่วง 0.68 – 1.00 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับสูง

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างจะนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือสถิติเชิงปริมาณโดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยด้วยแบบจำลองโลจิสต์ (Logit Model) ได้ทำการกำหนดตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยกัน ความเพียงพอของรายได้ ความรับผิดชอบในการใช้จ่ายภายในบ้าน ความพึงพอใจในชีวิต การประสบความสำเร็จในชีวิต สุขภาพ โรคประจำตัว และตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงาน เขียนในรูปสมการของแบบจำลองทางเศรษฐมิติดังนี้

วิวรรณี วรรณศาสตร์, ทองโรจน์ อ่อนจันทร์, ไชแสง รักวานิช
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557 (57-66)

$$\ln(p/(1 - P)) = \beta_0 + \beta_1 \text{SEX} + \beta_2 \text{AGE} + \beta_3 \text{ED} + \beta_4 \text{MAR} + \beta_5 \text{NUM} + \beta_6 \text{PER} + \beta_7 \text{INC} + \beta_8 \text{RES} + \beta_9 \text{SAT} + \beta_{10} \text{FUL} + \beta_{11} \text{HEA} + \beta_{12} \text{ILL} + U$$

โดยกำหนดให้

ตัวแปร	ความหมาย	การกำหนดค่า
P	Prob(QL = 1)	
QL	คุณภาพชีวิตในการทำงาน	คุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับสูง = 1 , อื่นๆ = 0
SEX	เพศ	ชาย = 1 , หญิง = 0
AGE	อายุ	20 – 30 ปี = 1 , อื่นๆ = 0
ED	วุฒิการศึกษา	มัธยมศึกษา = 1 , ปวช./ปวส. = 0
MAR	สถานภาพสมรส	โสด = 1 , อื่นๆ = 0
NUM	จำนวนบุตร	ตามจำนวนบุตร
PER	บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	อยู่คนเดียว = 1 , อื่นๆ = 0
INC	ความเพียงพอของรายได้	พอ = 1 , ไม่พอ = 0
PES	ความรับผิดชอบในการใช้จ่ายภายในบ้าน	รับผิดชอบ = 1 , ไม่ต้องรับผิดชอบ = 0
SAT	ความพึงพอใจในชีวิต	พอใจ = 1 , ไม่พอใจ = 0
FUL	การประสบความสำเร็จในชีวิต	ประสบความสำเร็จ = 1 , ไม่ประสบความสำเร็จ = 0
HEA	สุขภาพ	ดี = 1 , ไม่ดี = 0
ILL	โรคประจำตัว	มี = 1 , ไม่มี = 0
U	ค่าคลาดเคลื่อน (Error Term)	

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.73 เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยหลักจำนวน 8 ข้อ พบว่า สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย และส่งเสริมสุขภาพ มีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 0.97 รองลงมาคือ ความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสังคม มีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.94 สิทธิของพนักงาน (ธรรมนูญในองค์กร) มีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.78 การบูรณาการทางสังคม (การทำงานร่วมกัน) มีระดับ

คุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.77 ความสมดุลระหว่างหน่วยงานกับชีวิตส่วนตัว มีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.68 ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม มีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 ความก้าวหน้าและมั่นคงในการทำงาน มีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.57 และการพัฒนาความสามารถของบุคคล มีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.51 ดังตารางที่ 1 และผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบจำลองโลจิสต์แสดงตามตารางที่ 2

วิวรรณี วรรณศาสตร์, ทองโรจน์ อ่อนจันทร์, ไชแสง รักวานิช
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557 (57-66)

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน
1. ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม	0.60	0.39	ปานกลาง
2. สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมคุณภาพ	0.97	0.15	สูง
3. การพัฒนาความสามารถ	0.51	0.42	ปานกลาง
4. ความก้าวหน้าและมั่นคงในการทำงาน	0.55	0.45	ปานกลาง
5. การบูรณาการทางสังคม (การทำงานร่วมกัน)	0.77	0.38	สูง
6. สิทธิของพนักงาน (ธรรมนูญในองค์กร)	0.78	0.41	สูง
7. ความสมดุลระหว่างหน่วยงานกับชีวิตส่วนตัว	0.68	0.44	สูง
8. ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม	0.94	0.22	สูง
ค่าเฉลี่ยรวม	0.73	0.35	สูง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สมการด้วยแบบจำลองโลจิสต์ (Logit model) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ (b)	Marginal Effect	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	z - stat	p - value
ค่าคงที่	0.634				
เพศ	-0.074	-0.014	0.248	-0.30	0.764
อายุ	0.657	0.127	0.316	2.08	0.038**
วุฒิการศึกษา	-0.045	-0.008	0.247	-0.18	0.855
สถานภาพสมรส	0.331	0.062	0.395	0.84	0.402
จำนวนบุตร	0.271	0.051	0.181	1.49	0.135
บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	-0.118	-0.023	0.351	-0.34	0.736
ความเพียงพอของรายได้	1.483	0.232	0.382	3.88	0.000**
ความรับผิดชอบในการใช้จ่ายภายในบ้าน	-0.099	-0.019	0.293	-0.34	0.734
ความพึงพอใจในชีวิต	-0.556	-0.109	0.314	-1.77	0.077
การประสบความสำเร็จในชีวิต	0.539	0.096	0.337	1.60	0.110
สุขภาพ	-0.523	-0.089	0.418	-1.25	0.211
โรคประจำตัว	-0.390	-0.079	0.628	-0.96	0.335
Pseudo R ²	0.076				
LR Chi ²	35.74				
Prob Chi ²	0.000				
n	400				

หมายเหตุ: ** หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

จากผลการวิเคราะห์สมการด้วยแบบจำลองโลจิสต์ในตารางที่ 1 พบว่าค่า LR Chi² มีค่าเท่ากับ 35.74 และค่า Prob Chi² มีค่าเท่ากับ 0.000 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถอธิบายคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ สามารถใช้แบบจำลองนี้ในการพยากรณ์คุณภาพชีวิตในการทำงานของแต่ละบุคคล และ

นำมาเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง กับ เพศ (SEX) อายุ (AGE) วุฒิการศึกษา (ED) สถานภาพสมรส (MAR) จำนวนบุตร (NUM) บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยกัน (PER) ความเพียงพอของรายได้ (INC) ความรับผิดชอบในการใช้จ่ายภายในบ้าน (RES) ความพึง

วิวรรณี วรรณศาสตร์, ทองโรจน์ อ่อนจันทร์, ไชแสง รักวานิช
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557 (57-66)

พอใจในชีวิต (SAT) การประสบความสำเร็จในชีวิต (FUL) สุขภาพ (HEA) และโรคประจำตัว (ILL) ได้ดังนี้

$$\ln\left(\frac{\hat{p}}{1-\hat{p}}\right) = 0.634 - 0.074 \text{ SEX} + 0.657 \text{ AGE} - 0.045 \text{ ED} + 0.331 \text{ MAR} +$$

(-0.30) (2.08)** (-0.18) (0.84)

$$0.271 \text{ NUM} - 0.118 \text{ PER} + 1.483 \text{ INC} - 0.099 \text{ RES} - 0.556 \text{ SAT} +$$

(1.49) (-0.34) (3.88)** (-0.34) (-1.77)

$$0.539 \text{ FUL} - 0.523 \text{ HEA} - 0.390 \text{ ILL}$$

(1.60) (-1.25) (-0.96)

หมายเหตุ: 1) ตัวเลขในวงเล็บคือค่า z-stat

2) ** แสดงถึงมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3) Marginal Effect ($\frac{\partial QI}{\partial X}$) แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของความน่าจะเป็นที่คุณภาพชีวิตในการทำงาน จะอยู่ในระดับสูงเมื่อปัจจัยหรือตัวแปรอธิบาย (X) เปลี่ยนแปลงไป

พบว่า อายุและความเพียงพอของรายได้สามารถอธิบายคะแนนต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ส่วนเพศ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย ความพึงพอใจในชีวิต การประสบความสำเร็จในชีวิต สุขภาพ และโรคประจำตัวไม่สามารถอธิบายคะแนนต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้ เพศ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.25 และส่วนที่เหลือเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 47.75

อายุ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.50 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.00 ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.75 และมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.75

วุฒิการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมา ศึกษาในระดับ ปวช./ปวส. คิดเป็นร้อยละ 44.00

สถานภาพสมรส โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 48.75 รองลงมา มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 47.50 ลำดับสุดท้าย มีสถานภาพ ม่าย/หย่า คิดเป็นร้อยละ 3.75

จำนวนบุตร โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีบุตร คิดเป็นร้อยละ 54.25 รองลงมา มีบุตรจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 บุตรจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 บุตรจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 บุตรจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 และบุตรจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25

บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยกัน โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดอาศัยอยู่กับคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมาอาศัยอยู่คนเดียว คิดเป็นร้อยละ 25.75 อาศัยอยู่ร่วมกับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 11.75 อาศัยอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น คิดเป็น ร้อยละ 9.75 และอาศัยอยู่กับญาติ คิดเป็นร้อยละ 6.75

ความเพียงพอของรายได้ปัจจุบันกับการใช้จ่าย โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 73.50 ส่วนที่เหลือที่รายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 26.50

ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในบ้าน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในบ้านเอง

วิวรรณี วรรณศาสตร์, ทองโรจน์ อ่อนจันทร์, ไชแสง รักวานิช
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557 (57-66)

คิดเป็นร้อยละ 72.25 รองลงมาเป็นคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 14.00 และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 13.75

ความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่พึงพอใจในชีวิต คิดเป็นร้อยละ 66.00 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 34.00 พึงพอใจในชีวิต

การประสบความสำเร็จในชีวิต โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต คิดเป็นร้อยละ 73.00 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 27.00 ประสบความสำเร็จในชีวิต

สุขภาพของกลุ่มตัวอย่างในปัจจุบัน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สุขภาพดี คิดเป็นร้อยละ 87.25 และที่เหลือสุขภาพไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 12.75

โรคประจำตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 88.75 ส่วนที่เหลือร้อยละ 11.25 มีโรคประจำตัว

สรุปและอภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.73 แต่เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยย่อยแต่ละข้อภายในปัจจัยหลัก 8 ข้อข้างต้น ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากค่าต่ำสุดไปค่าสูงสุด พบว่า โอกาสที่กลุ่มตัวอย่างจะใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยเพียง 0.11 รองลงไป ได้แก่ โอกาสที่กลุ่มตัวอย่างจะได้เลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้างานหรือผู้ควบคุมงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.16 การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาทางานกับหัวหน้างานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.23 ค่าจ้างที่กลุ่มตัวอย่างได้รับเพียงพอสำหรับการครองชีพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.26 และกลุ่มตัวอย่างต้องดิ้นรนหารายได้พิเศษอื่นๆ เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอมีค่าเฉลี่ยเพียง 0.32 ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของ รัญญาณี บุญมา (2548) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับพอใช้ และแตกต่างกับงานวิจัยของ ธนภัทร เพชรพรรณ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานใน

นิคมอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างพบว่า อายุและความเพียงพอของรายได้สามารถอธิบายคะแนนต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดย อายุสามารถอธิบายคะแนนต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่อายุ 20 – 30 ปี มีแนวโน้มที่ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับสูงจะสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อายุ 31 ปี ขึ้นไป ซึ่งค่า Marginal Effect มีค่าเท่ากับ 0.127 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่อายุ 20 – 30 ปี จะมีความน่าจะเป็นที่คุณภาพชีวิตในการทำงานจะอยู่ระดับสูง สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อายุ 31 ปี ขึ้นไป อยู่ 0.127 ส่วนความเพียงพอของรายได้สามารถอธิบายคะแนนต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เพียงพอมีแนวโน้มที่ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับสูงจะสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่รายได้ไม่เพียงพอ ซึ่งค่า Marginal Effect มีค่าเท่ากับ 0.232 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่รายได้เพียงพอจะมีความน่าจะเป็นที่คุณภาพชีวิตในการทำงานจะอยู่ระดับสูง สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่รายได้ไม่เพียงพอ อยู่ 0.232 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัญญาณี บุญมา (2548) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด การปกครองบังคับบัญชา ลักษณะงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภัทร เพชรพรรณ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน ได้แก่ อายุ ตำแหน่งงาน และรายได้ต่อเดือน

วิวรรณี วรรณศาสตร์, ทองโรจน์ อ่อนจันทร์, ไชแสง รักวานิช
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557 (57-66)

ข้อเสนอแนะ

1. ถึงแม้จะเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ ก็ไม่ได้สะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเสมอไป จะขึ้นอยู่กับความรู้สึกเพียงพอของรายได้เสียมากกว่า

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมไปยังนิคมอุตสาหกรรมอื่นๆ หรือในท้องที่อื่นๆ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงานภายหลังการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำวันละ 300 บาท ต่อไป

บรรณานุกรม

กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545, การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนภัทร เพชรพรรณ, 2554, ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัด

สมุทรปราการ, วิทยาลัยศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์, 2556, ข้อมูลทั่วไป

(Online),

<http://www.ieat.go.th/ieat/index.php/th/investments/about-industrial-estates/industrial-estates-in-thailand-2/348-2013-10-16-03-59-13>, 8 กันยายน 2556.

รัฐัญญา บัญญา, 2548, ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วิทยาลัยศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.